

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460526

20. De feudis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61800)

judicatum, & à pluribus DD. traditum esse. Quapropter, etsi id neget Federicus *tr. de perm. benefic. q. 18.* tutius erit, aut cuncta exprimere, aut clausulam inferere, ut tacita pro expressis habeantur.

§. VI.

- 12 *Finis permutationis est, ut subveniatur humanis necessitatibus, & is, qui animò permu-
tandi rem suam dedit, aliam sibi magis utilem recipiat. l. 4. in fin. C. h. t.*

§. VII.

- 13 *Effectus permutationis est duplex: proximus & remotus.*

Proximus est obligatio accipientis: dans enim ex sua parte jam sustulit omnem obligationem, habetque jus, antequam pars altera impleat, ut possit liberè pœnitere, remque datam repetere conditione causà datà, causà non secutà, esto, qui accepit, neque in mora sit, neque in culpa; imò licet paratus sit ex sua quoque parte implere contractum. l. 1. 4. & 7. C. h. t. Ubi obiter adverto, hoc jus pœnitendi ei tantum competere, qui dedit, non etiam hæredi ejus: quia hoc jus, cum pœnitentia sit voluntatis, personæ defuncti cohæret, nec ad hæredem ejus transit. arg. l. 8. §. 3. ff. de Libert. legat.

- 14 *Remotus est actio præscriptis verbis: quæ est personalis, bonæ fidei, & ei competens, qui rem suam animo permu-
tanti alteri dedit, ut ipse aliam rem in specie ab eo ex permutatione recipiat. l. 6. C. h. t. & si fides contractus non servetur, interesse præstetur. l. 1. C. Eod.*

✠

TITULUS XX.

De Feudis.

SUMMARIUM.

*1. 2. 3. Feudi onomatologia. 4. Definitio. 5. Usque
19. Divisio. 19. 20. Origo. 21. Usque. 25. Adm-*

*cuntur persona, qua dare. 25. usque 33. Qua acci-
pere possunt feudum. 33. usque 43. Quibus mo-
dis acquiratur feudum? 43. Assignantur res, qua in
feudum dari possunt. 44. Forma feudi stat in peti-
tione investitura. 45. In ejus solemnitate. 46. Et
juramento fidelitatis. 47. Quis sit finis feudi? 48.
usque 51. quoniam effectus. 51. Et seq. Quibus mo-
dis feudum amittatur?*

Cum per contractum feudalem utile do-
minium transferatur, sicque res quo-
dammodo alienetur præcedentibus titulus de
Feudis subijcitur.

§. I.

*De etymo feudorum tanta inter DD. est va-
rietas, ut ferè dicere queas, tot hic esse senten-
tias, quot capita; probabilius tamen est, feu-
dum ab Italicorum vocabulo *fede*, quod Latinis
fides, seu *fidelitas*, est, denominari, atque id
ipsum titulus Vasallorum, quò insigniuntur,
liebe / getreue / probat. Rosenthal c. 1. de
Feud. concl. 7. l. 1.*

§. II.

*Synonymicè feudum sæpius beneficium nun-
cupatur. 1. Feud. 1. §. 2. & 4. 1. Feud. 14.
in pr. unde & Vasallus beneficiarius, beneficia-
tus, aut inbeneficiatus salutatur. Interdum
feudum appellatur etiam *gratia*. Stryk in
Exam. jur. feud. c. 2. q. 10. Germanicè di-
citur *ein Lehén* à verbo *lehén*, quod signifi-
cat aliquid utendum fruendum concedere, ut
ut alii aliunde derivent. Ludwel, *Synops. feud.*
c. 2.*

§. III.

*Quoad homonymiam vox feudi aliquando
sumitur pro ipso negotio, seu actu, quò jus
feudi contractu feudali interveniente inter
dominum & Vasallum constituitur, *Lehens*
Contract, *Lehens* & *Geding*. 2. Feud. 3. §.
1. 2. Feud. 23. Nonnunquam pro ipsa re,
quæ in feudum datur, *Lehen*; *Gut*. 1. Feud.
4. juncto 2. Feud. 8. *print.* Hinc passim le-
gimus, feudum mutari, alienari, oppignorari.
Nec iste modus loquendi insolitus est: nam
servi-*

servitutes, census, & jura prædiorum prædia indigitat Celsus in *l. quid aliud* 86. ff. de V. S. Sæpius pro jure feudali, quod Vasallo à Domino in suis rebus conceditur, cum obligatione fidei, & obsequii ein Lehens-Berechtigter. Vult de Feud. lib. I. c. 1. n. 9. Ita in præsentia accipitur, &

§. IV.

Definitur feudum, quòd sit jus in re aliena immobili, vel æquipollenti perpetuò eâ utendi fruendi, sub conditione fidei, & obsequii benevolè concessum. Colligitur ex §. ult. 2. Feud. 23. junctò §. 1. Inst. de Usufr. Stryck. in Exam. jur. feud. c. 2. q. 11.

§. V.

Summa feudi *diviso* est in feudum proprium, seu rectum, & in improprium, seu non rectum, vel obliquum.

Proprium est, quod nulla in parte à communi, ac consuetæ feudi ratione recedit, sed naturalia sua ubique salva, nec ullâ pactioe restricta retinet. 1. Feud. 7. & 2. Feud. 2. videlicet, quod constituitur in re immobili, vel æquivalente, ita ut dominium utile in accipientem transeat, & quidem in perpetuum, ut in hæredes (non tamen fœminas, legitimos tantum, vel naturales tantum, aut ascendentes) transmittatur: ut fidelitas jurata, servitiâque præstentur personalia, investitura post mortem Domini renovetur: alienatio non nisi Domino contentiente fiat. Quæ, & nonnulla alia feudi naturalia exponit Wurmser de Feud. impr. class. 3. sect. 1. num. 16. Contra Feudum improprium dicitur, quod aliqua sui parte à communi feudorum ratione degenerat arg. e 1. tit. 21. Feud. 1. ut si naturæ feudi vel ipsâ Juris feudalis dispositione, vel pacto & conventionem, vel etiam statuto, aut locali consuetudine quid detrahatur; quando enim salvis feudi naturalibus aliquid adjicitur, quod regulariter feudo non cohæret, id improprium feudum non efficit,

KÖNIG IN DECRET. LIB. III.

Ludwel Synops. feud. c. 4. Porro in dubio, an feudum proprium sit, vel improprium? præsumitur proprium. §. hoc autem. 1. Feud. 1. §. præterea. 2. feud. 2. in tantum, ut licet feudum naturam suam propriam in uno, atque altero deposuerit, in cæteris tamen eam retinere dicatur. 2. Feud. 48. §. qualitercumque Vult. de Feud. lib. I. c. 8. n. 94. Zasius p. 12. n. 19. & alii.

Feudum proprium multifariam dividitur. 6

I. Ex persona Domini feudum dantis in nobile, & ignobile, seu plebeium. 2. Feud. 10. & 53. Nobile ex, quod ex conferentis potestate, & voluntate nobilitat. Ignobile, cujus concessio est defectu vel potestatis, vel voluntatis in concedente accipieni non confert nobilitatem. Vult. de Feud. c. 8. n. 9. & seqq. Ut tamen feudum nobile censeatur, interdum voluntas tacita, & præsumpta sufficit, tum nimirum, ubi Princeps aliquem de Ducatu, Marchionatu, Principatu, vel Comitatu investierit: eò ipsò enim cum Ducatu Ducem, cum Marchionatu Marchionem, cum Principatu Principem, cum Comitatu Comitem, adeoque Nobiles fecisse præsumitur arg. tit. 10. Feud. 2. Vult. d. c. 8. Obrecht. de Feud. disp. 2. th. 17. & seqq.

Nobile rursus subdividitur in regale, & non regale. arg. tit. 14. pr. Feud. 1. Regale (Germanicis ein *ſahnen*, *Lehen* / eò quòd investitura vexillò fieri soleat, dictum) est, quod à S. Principe cum dignitate regali conceditur; cujusmodi feuda sunt Regnum, Electoratus, Ducatus, Marchionatus, Principatus, Comitatus, & hodiernis Germaniæ moribus Patronatus, qui Comitatu æquiparatur. Zas. in Epit. feud. p. 5. n. 29. Non regale est, quod dignitatem vel omninò nullam, vel saltem regali inferiorem annexam habet, sive deinde ab Imperatore, sive ab inferioribus Principibus jus nobilitandi habentibus detur. Vultejus de Feud. d. c. 8. n. 10.

Aa

II. Ex

8 II. Ex persona Vasalli acquirentis feudum fâpescitur in *novum*, & *vetus*. arg. *tit. 3. feud.*
 2. *Novum* est, quod Vasallus possessor ipse-
 mer primùm, & novâ investiturâ, vel præscri-
 ptione acquisivit. *Vetus* autem, quod ab alio
 acquisitum per successionem ad eum pervenit.
 Et siquidem venerit à Progenitoribus intra
 quatuor gradus agnationis, scilicet à Patre,
 Avo, Proavo, vel Abavo, vocatur feudum
paternum ein *Väterliches Lehen*. 1. *Feud.*
 8. Si verò à Majoribus ultra quartum gradum
 v. g. à Tritavo acquisitum sit, propriè *anti-*
quum, seu *avitum* ein *Stammen Lehen* oder
alt Väterliches Lehen / indigitatur. Bor-
 cholt. *de Feud. c. 4. n. 2.* Sed quoniam feu-
 dum *paternum* & *antiquum* promiscuè ponun-
 tur, ut 1. *Feud. 4. §. 2. & 12. 2. Feud. 11. §.*
his verò. neque quoad effectus uris differunt,
 idèò subdivisionem hanc, tanquam inutilem
 rejicit Vult. *tit. c. 8. n. 12.* cum aliis. Illius
 autem distinctionis inter *novum*, & *vetus*, seu
antiquum maxima est utilitas, ut enim alias
 omittam, quas refert Gail. 2. *observ. 50.* in
 feudo *novo* nulli collaterales, sed soli filii, &
 nepotes succedunt, in *antiquo* autem etiam
 fratres, & omnes collaterales respectu ultimi
 possessoris, dummodo ex primo acquirente
 descendant, succedere possunt. 1. *Feud. 1. c.*
un. §. 2. Deinde feudum *novum* à Vasallo
 renunciatum, vel absque Domini consensu
 alienatum redit ad Dominum, *antiquum* ve-
 rò devolvitur ad filios, vel agnatos, qui alias
 post mortem Vasallo renuncianti, aut alienan-
 ti succederent. 2. *Feud. 26. c. 1.* Zasius in *Epit.*
feud. p. 9. num. 29. in fin.

9 III. Ratione materiæ, seu objecti feudum
 dividitur in *Ecclesiasticum*, & *seculare*. 2. *Feud.*
 35. *c. un. Ecclesiasticum*, germanicè ein
Krumbstäbisch / vel *Krumbstabs Lehen* /
 propriè dicitur, quod ab Ecclesiarum Præ-
 latis in bonis ad Ecclesiam spectantibus
 constituitur, sive deinde accipientes Cle-

rici sint, sive sæculares. Bocer. *tr. de qualis*
 & *differ. feud. c. 2.* Vult. *lib. 1. c. 8. n. 19.* Et
 contra sæculare est, quod à Principibus, & Do-
 minis sæcularibus, aut etiam Ecclesiasticis,
 de bonis tamen patrimonialibus, & tempo-
 ralibus, datur, etiamsi detur Episcopis, vel
 Monasteriis arg. *c. ex transmissa. de Fors*
compet. ubi Pontifex *seculare* feudum appel-
 lat illud, quod Clericus à Domino *seculari*
 possidet. Bocer. *d. c. 2.* Interim communi-
 ter feuda Ecclesiastica dicuntur, & contra feu-
 da sæcularia distinguuntur tam feudum ab Ec-
 clesia *acceptum*, quam ab Ecclesia *datum*, eò
 quòd utrumque in jure feudali specialiter pri-
 vilegiatum reperitur: quandoquidem feu-
 dum propriè *Ecclesiasticum*, sive ab Ecclesia
datum illud peculiare obtinet, quod coram
 quibuscunque testibus concedi possit, cum ex
 adverso in feudo sæculari investitura non nisi
 coram Paribus Curia, ist est, coram Vasallis
 ab eodem Domino feudum habentibus, fieri
 nec per alios testes facta probari queat. 1.
Feud. 26. pr. Feudum ab Ecclesia *acceptum*,
 sive Ecclesie datum, licet à Domino sæculari
 illud speciale habet, quòd propter delictum,
 & infidelitatem Episcopi, vel Abbatis amit-
 tatur quidem, & ad Dominum redeat, quam
 diu delinquens in prælatura manet, verùm eò
 mortuò, aut deposito Successori illius resti-
 tuendum est: cum delictum Prælati non de-
 beat nocere Successoribus, vel ipsi Ecclesie. 2.
Feud. 40. & DD. ibid.

IV. à forma dividitur feudum proprium
 in *ligium*, & *non ligium*. Cujac. 2. *Feud. 55.*
 Rolenthal *de Feud. c. 2. concl. 4. n. 6. Ligi-*
um, quòd à *ligando*, seu *ligâ* dictum, illud est,
 quò Vasallus Domino fidelitatem præstat
 contra quemcunque alium, nemine prius
 in toto orbe excepto. 2. *Feud. 99. c. un.* Quia
 propter hujusmodi feudum non nisi à sum-
 mis Principibus superiorem non recognoscenti-
 bus dari potest, cum alias dantis superius
 necesse

necessario excipi deberet. Item nemo potest à duobus Principibus hujusmodi feuda ligia accipere, ut in *cod. c. un. habetur*, & arguitur ex *l. r. §. ff. Commodati*. Ratio est, quia impossibile est, duobus promittere fidelitatem contra omnes alios, sed dum uni promittit, necessario alterum, cui similiter jam obligatus est, excipere debet. Feudum *non ligium* vocatur, ex quo Vasallus Domino ita fidelitatem debet, ut tamen alteri ex eadem, vel alia causa similem fidelitatem præstare valeat: nam exceptò feudò ligiò non repugnat, aliquem duo, vel plura feuda à diversis Dominis recognoscere, & ita plurimum Dominorum Vasallum esse per text. in *cit. c. un. 2. Feud. 99. P. Engel b. t. n. 11*. ubi notat, feudum non censerì ligium, nisi expressè de hoc conveniatur, etiamsi à Principe datum sit, eò quòd singularis ista obligatio sit præter naturam feudi.

V. Ab effectu quidam feudum proprium dividunt in feudum *familia*, seu *ex pacto & providentia*, & in feudum *hereditarium*, seu *parimoniale*. Feudum *familia*, vulgò *Stamm* seu *Lehen* illud dicitur, in quo tantum Masculi per legitimum matrimonium à primo acquirente descendentes jure agnationis, & sanguinis succedunt; cujusmodi sunt omnia feuda propriè dicta, & esse præsumuntur, ubi de specialibus pactis non constat per *tit. 2. in fin. Feud. 2. Bocer. de qualis. & different. feud. c. 5. n. 36. Vult. de Feud. d. c. 8. n. 32.* Feudum *hereditarium*, ein *Erbs und Erbschafts Lehen* est, in quo per specialia pacta receditur à providentia, & dispositione juris communis feudalis, nec solum filii, & agnati à primo acquirente descendentes, sed etiam quicumque hæredes extranei in testamento instituti succedere possunt; cujusmodi censetur, si investitura dicatur: *Tibi, & hæredibus quibuscunque feudum concedo*. Fachin. lib. 7. *controv. cap. 6.* Sed hoc ad feuda

impropria spectat, cum non ex propria feudi natura, sed ex pacto convento ad hæredes extraneos descendat, arg. *tit. 13. §. est clientulus. Feud. 1.* Porro ex his duobus constitui potest feudum *mixtum*, si v. g. in investitura dicatur: *Tibi, & filiis tuis hæredibus &c.* quo casu non poterit filius repudiata hæreditate paternâ petere feudum: ex quo copulativè ad successionem in tali feudo mixto requiritur, aliquem & filium, sive agnatum, & hæredem esse, quod aliàs in feudo familiae propriè dicto necessarium non est. Vide text. in *tit. 45. Feud. 2. & ibi DD. Vult. c. 8. n. 30. Fachin. lib. 7. Controv. c. 5.*

Improprii feudi species variae occurrunt, 12 Potissimæ & præcipuæ sunt sequentes.

Prima est feudum fœmineum, ein Weibers oder Künckls Lehen, quod fœmina primitus acquisivit, sive cujus primus acquirens fœmina fuit arg. *tit. 30. & 50. Feud. 2.* Et hoc opponitur feudo masculino, ein *Manns Lehen*, quod à masculo primum acquisitum est, seu cujus primus acquirens fuit masculus. Sunt tamen, qui etiam illud feudum *fœmineum* appellant, quod masculo eo pacto collatum est, ut etiam fœminæ succedere possint. Sed displicet hæc opinio: cum feudum fœmineum in *c. un. 2. Feud. 50.* in verbis: *nisi ex pacto, vel nisi sit fœmineum*; expressè illi feudo opponatur, quod ex pacto ad fœminam transit. Vult. lib. 1. *de Feud. c. 8. n. 3.* Rosenthal in *synops. feud. cap. 2. concl. 7.* Quia verò ad feudi naturalia pertinet, ne fœminæ succedant. *1. feud. 8. in pr.* utrumque tam fœmineum, quam in quo ex pacto fœmina succedere potest, *improprium* est, & de utroque notabile, quòd, licet etiam fœminæ capaces sint hujusmodi feudi, semper tamen masculi præferantur, & fœmina nunquam admittatur, nisi masculis omnino deficientibus, per textum expressum in *c. un. 2. feud. 30.*

Altera

Altera

13 Altera improprii feudi species est feudum francum, ist est, liberum ein Frey Lehen / in quo Vasallus nulla servitia præstare tenetur. Vult. de Feud. lib. I. c. 8. n. 50. Borcholt. c. 4. n. 20. & 32. Propterea autem hoc feudum improprium salutatur, quòd naturale feudi sit, ut illius ratione Domino servitia præstentur. 2. feud. 23. Illud verò feudum, quod certi servitii est, id est, de quo Vasallus Seniori certum & determinatum servitium præstare tenetur; veluti ut Domino bellum gerenti duos, tresve equites mittat: ut mensæ Domini inserviat: ut Dominum vel Dominam comitetur, quamvis feudis impropriis accenseant Rosenthal. cit. c. 2. concl. 65. num. 3. Zaf. p. 12. n. 13. Schard. p. 2. c. 4. n. 12. & alii; magis tamen est, ut feudum certi servitii feudum proprium statuam: cum enim d. i. 23. Feud. 2. feudum proprium definiatur, & tandem hæc subjiçitur qualitas, sive servitium illud nominatim, quale esse debeat, expressum sit. utique apparet, naturam feudi hanc esse, ut vel ad certum & determinatum, vel incertum servitium constituatur. Quod ipsum colligitur ex tit. 51. Feud. 2.

14 Tertia improprii feudi species ponitur feudum emptivum arg. tit. 23. Feud. 2. ubi feudista feudum per beneficium definit; quæ sanè definitio illi feudo, quod pretiò emitur, non videtur competere. Vult. lib. I. c. 8. n. 45. Borcholt. c. 4. n. 26. Nihilominus existimem cum Sam. Stryck. in Examin. jur. feud. c. 4. q. 14. feudum emptivum potius proprium, quam improprium esse: tum quia non est illa vera feudi definitio, sed qualiscunque descriptio: tum quia beneficium etiam emi posse, dicitur apertè in tit. 20. feud. I. sicut & beneficium illi rei, quæ pretiò comparata est, adhærere dicitur in l. 3. in fin. ff. de Obsequiis parent. & patron. præst. tum quia nullo juris feudalis textu hoc requisitum necessariò exigitur, ut feudum gratuitum esse debeat, sed in arbi-

trium Domini concedentis confertur, quamvis honore, & amore Domini potius, quam sub prætextu pecuniæ feuda acquirenda esse minimè negem. arg. tit. 27. Feud. I. tum demum, quia aliàs vix in tota Germania reperietur feudum proprium, cum omnia sint emptitia, testa Bocer. de Qual. feud. c. 4. num. 62.

Quarta species feudi improprii est feudum pignoratitium, ein Pfand, oder wiederloslich Lehen / quando Dominus pro credita sibi summa pecuniæ cum reservata sibi relucendi facultate aliquem investit. Vult. de feud. c. 8. n. 46. & seqq. Scharder. de feud. p. 2. c. 4. n. 57. Ideò autem improprium feudum dicitur, quia non conceditur hæc intentione, ut perpetuò apud Vasallum maneat, sed donec Dominus pretium restituerit: hinc & à quovis hærede, etiam sæmina, tam diu, donec pretium restitutum sit, detineri potest. Struv. de feud. c. 4. Aphor. 14. Klock. tom. 3. consil. 150. n. 56.

Quinta species est feudum hæreditarium, germanicè ein eigenthumlich Lehen / Gut / quod ita datum est, ut in eò jure hæreditario, atque secundùm dispositionem Juris Civilis, non verò ex providentia Juris feudalis succedatur; quò de paulò ante n. 11.

Sexta est feudum de camera, & de Camera: quorum illud est beneficium, quod alicui ex arario, seu silco Domini pro sustentatione, quamdiu vivit, assignatur, ein Cammer Lehen. tit. 1. feud. 2. hoc verò, quod Dominus alicui è cella sua, horreo, vel penuario constituit, Kuch, oder Keller Lehen. Rosenthal. c. 2. concl. 30. impropria autem dicuntur partim quia solùm ad tempus constituuntur; cum tamen feudi natura sit, ut in re immobili constituatur. tit. 1. & 23. in fin. Feud. 2. nec ad tempus, sed in perpetuum concedatur. tit. 1. Feud. I. Zasius p. 12. n. 31.

Septima est feudum soldata, cum scilicet alicui non ex certa Camera, vel Cavena, sed simpliciter annua pecunia, vinum, aut frumentum sub obligatione fidelitatis, ac servitiorum conceditur: quippe hoc non solum morte accipientis, sed etiam morte dantis expirat, ac propterea feudum personalissimum dicitur; de quo est textus 2. feud. 10. Sam. Stryck. in Exam. jur. Feud. c. 4. q. 61.

18. *Postrema improprii feudi species sunt feudum guardia, & gastaldia: Illud dicitur, quod Dominus alicujus castri, vel territorii pro custodiendo illo castro, vel territorio alicui ad dies vitæ, vel ad certum tempus concedit. 1. Feud. tit. 2. Hoc verò, quod procuratori, vel gubernatori domus, aut aliarum rerum pro gubernatione assignatur. d. tit. 2. Feud. 1. Borcholt. de feud. c. 4. divis. 8. Hujus feudi Gastaldia species sunt feudum Advocatia Bogten, Lehen / Decania Zehend, Lehen / & cujuscunque officii publici jure feudi collati Hof, Lehen / Struv. in Exam. jur. feud. 4. q. 30. Schrader. de feud. p. 2. c. 3. n. 24. Recedunt autem à natura feudi in eo, quòd non fiat perpetua, nec transmittantur ad hæredes, sed tamdiu durare solent, quamdiu illorum officia, quorum intuitu constituuntur. Zasius p. 12 c. 1. ubi bene notat, hac in parte observandam esse loci consuetudinem; nam in Ducatibus, & Principatibus Germaniæ passim officia Pincerna, Dapiferi, Marschali, & Camerarii cum feudis annexis perpetua esse, & ad hæredes masculos transire, adeoque juri communi in hoc per consuetudines derogatum fuisse, in propatulo est.*

§. VI.

19. *Causa efficiens feudi duplex est: remota, & proxima.*

Remota est jus feudale, quod ex consuetudinibus, seu moribus Longobardorum, non ex jure Romano, aut alio antiquiori ab incer-

tis Authoribus conscriptum est. arg. tit. 10. Feud. 1. & tit. 1. Feud. 2. Clariss. D.D. Wolfer in quest. select. jur. q. 4. per tot. Unde hodieum jus consuetudinarium censetur, & Libri feudorum consuetudines feudorum; 2. feud. 2. usus feudi: 2. Feud. tit. 10. & 101. usus regni: 1. Feud. 15. 2. Feud. 82. usus curiarum: 2. Feud. 103. & usus feudorum passim à DD. in allegationibus indignantur. Excipiuntur quædam constitutiones Lotharii, Conradi II. & III. & Friderici I. Imp. quas Hugolinus Jctus Libris feudorum adjecisse dicitur, quæque ad jus scriptum pertinent.

Interrogari hic solet: quam auctoritatem Libri feudales in Imperio obtineant?

Equidem extra dubitationis aleam est, constitutiones Imp. juris auctoritatem habere, cum quod Principi placuit, legis habeat vigorem. §. 6. Inst. de J. N. G. & C. Fuerunt tamen olim, qui cæteris consuetudinibus omnem auctoritatem denegarunt: tum quòd majori ex parte complectantur decisiones Gerhardi Nigri, & Oberti de Orto, qui Doctores ac Consules Mediolanenses fuerunt, & legis condendæ potestate caruerunt; tum quòd consuetudines illæ sint particulares, Itolorum maximè Mediolanensium, adeoque legibus Romanis nihil præjudicare, nec in foro Romano obligare possint. Ita relati apud Fachinæum lib. 7. controv. c. 2.

Verùm communi Recentiorum calculo Libri feudales authentici reputantur, & in Imperio eadem in causis feudorum, quâ leges scriptæ in aliis, auctoritate pollent: sine dubio ideo: quia Imp. quorum est leges generales condere, decisiones feudales multis in locis, illic detrahendo, hic addendo, alibi ratificando haud obscurè confirmarunt, ut patet ex tit. 13. Feud. 1. tit. 44. & 53. Feud. 2. ipsique SS. Pontifices in pluribus Decretalibus comprobârunt, veluti in c. cæterum de Judiciis.

c. i. c. verum. c. ex transmissa de Foro comper. præcipue verò, quia à sæculo decimo quinto consuetudines illæ in Germaniæ foris, & Academiis sine contradictione allegatæ, atque usu Germanis communes factæ sunt; siquidem consuetudo, quæ iudiciò populi recepta, & frequenter in eodem controuersiarum genere seruatæ est, pro lege custoditur. l. 2. §. 1. ff. de Legib. l. 1. c. quæ sit longa consuet. Clariss. D.D. Woller in *Quæst. select. jur. q. 8. n. 10. & seqq.* Struv. in *S. F. F. s. 1. th. 7. n. 4.* Vult. de *Feud. lib. 1. c. 1. n. 6.* P. Engel. *h. s. n. 1.* ubi concludit jus feudale non tantum sæculares, sed & Clericos, qui feuda possident, ratione illorum bonorum feudalium obligare per *c. 6. & 7. de Foro comper.*

Planè, quòd Libris feudorum plenam auctoritatem attribuerimus, id accipiendum est de capitibus ordinariis, quæ occurrunt in *Libro I. & II. feudorum* usque ad titulum 58. inclusivè. *Capita enim extraordinaria*, quæ operâ Cujacii, & aliorum adjecta sunt, dubiæ sunt auctoritatis, cum non perinde ut priora, usu sint recepta. Clariss. DD. Gletle in *Jurispr. fundam. dissert. præamb. §. 3. num. 2.* Hinc quoties cum capitibus ordinariis conveniunt, vel ad ordinariorum explicationem faciunt, vel casum in ordinariis non decisum continent, allegari possunt, non verò, si ordinariis contrarientur. Clariss. D.D. Woller *cit. q. 8. n. 15.* Struv. *cit. th. 7. n. 10.* Samuel Stryck. in *Exam. jur. feud. c. 1. q. 22.*

21 *Causa efficiens proxima feudi spectatur partim in personis dantibus & accipientibus feudum: partim in modis, quibus acquiritur.*

Circa dantes regula traditur, quòd omnes feuda dare possint, quibus libera rerum administratio competit. *tit. 3. Feud. 2.* Unde

Inter personas Ecclesiasticas feuda dare, & constituere possunt I. S. Pontifex, qui non solum sua, & Apostolicæ Sedis, sed etiam

omnium Ecclesiarum inferiorum bona infeudandi potestatem habet: ex quo penes S. Pontificem rerum, bonorum, & iurium ad quascunque Ecclesias, aut religiosa loca pertinentium suprema, & generalis administratio existit. Bald. *ad tit. 1. Feud. 1. S. Th. 2. 2. q. 100. art. 1.* Zasius in *Epit. Feud. p. 5. num. 44.* & quidem interveniente iustâ causâ sine omni solennitate Felin. *ad c. ad audientiam de Rescript.* quamvis teste Matthæo de Afflict. *ad tit. 1. Feud. 1. n. 19. & 20.* ut in aliis rebus arduis, ita etiam in majoris momenti infeudationibus Cardinalium consilium adhibere soleat.

II. Inferiores Prælati, & Clerici, qui de bonis suis patrimonialibus æquè ac laici aliis quocunque modo feudum conferre possunt, *2. Feud. 35.* de rebus autem Ecclesiæ: citra contentum Capituli tum demum, si antiquitus consuetudo fuerit, eas in feudum concedere *1. Feud. 1. in pr.* aut olim infeudati sollicitæ fuerint. *c. fin. h. s. 2. Feud. 35. Gail. 2. observ. 161. n. 3.* & alii laudati à Rosenthal de *Feud. c. 4. concl. 21.* eo saltem casu, quo eadem causæ, propter quas res talis primitus in feudum dari cœperit, adhuc perdurant. Text. & DD. in *c. fin. h. s. Extravag. ambitiosa. de Reb. Eccles. non alien. inter Comm. & Nos supra Eod. tit. n. 12.*

Inter personas sæculares, eminet Imperator Romano Germanicus, qui non solum de bonis propriis, & patrimonialibus, sed etiam de feudis Imperii vacantibus alios in vestire potest; ita tamen, ut hodie regalia, & majoris momenti feuda Imperii, sicut etiam mercatoribus emittantur, als Fürstenthümer, Grafschaften, Städte und bergleichen, sine præcetto, & consensu Electorum, ohne Not wissen der Chur, Fürsten, in feudum dare, aut eo nomine expectantias, ut vocant, concedere nequeat, sed illorum redditus ad Imperii usus, si quando vacant, servandi sint. Ca.

Capitulatio Caroli V. art. 24. Ferdinandi II. art. 28. Ferdinandi III. art. 23. Ferdinandi IV. art. 20. Leopoldi. art. 30. & Josephi art. 29. Certè Ditionum hæreditiarum, det Erb. Ländt. feuda majora rectè etiam citra consensum Electorum concedit.

22 Præterea Principes, Marchiones, Comites, & Barones, item Civitates Imperiales, bona sua in feudum dare posse, expeditum est. 1. Feud. 1. in princ. Num verò etiam Plebei, & Rustici de bonis suis feuda constituere, & vallos acquirere queant? rationem dubitandi suggerit tit. 1. & 7. Feud. 1. & tit. 10. Feud. 2. ubi certæ personæ enumerantur, quibus feuda dare licitum, nec tamen Plebejorum fit mentio. Nihilominus quòd possint, intrepidè assero: quandoquidem textus præallegati abrogantur tit. 3. Feud. 2. nec etiam JCorum propositum fuit, illis in locis personas hábiles recensere, sed tantum ostendere, quis dicatur Dux, Marchio. ut rubrica, & textus ostendunt. Ad hæc cum Vasalli minimi (qui plebei sunt tit. 10. §. ceteri. Feud. 2.) feudum, quod ab alio tenent, alii rursus in feudum dare possint, ratio nulla apparet, ob quam de bonis propriis feudum dare prohibeantur.

23 Circa personas feuda accipientes regula est: omnes feuda accipere posse, quibus non est interdictum rerum commercium, non obstante ullâ sexûs, ætatis, ac conditionis ratione, nisi nominatim repeccantur prohibiti. 2. Feud. 3. & 26. Hinc

45 Non refert I. Mas sit, qui accipit feudum, an foemina: quamvis enim foemina in feudo succedere nequeat, feudum tamen de novo eidem concedi poterit. 2. feud. 30.

47 Non refert II. sive sit majorennis, sive minorennis: quoniam Minorem, & Pupillum, etiam sine Tutore, vel Curatore sibi feudum acquirere, & suam conditionem meliorem reddere posse, textus est in tit. 26. in fin.

Feud. 2. juncto §. 1. Inst. de Authorit. tut. Est tamen inter Minorem, & Pupillum hac in parte notabile discrimen: etenim feudum instar aliorum contractuum cum Pupillo initiorum claudicat, & Pupillus quidem feudi utilitatem percipit, à servitiis autem, & oneribus sive realibus, sive personalibus eximitur. Aliud est de Minorenni, ut qui sine consensu Curatoris se ad servitia personalia obligare potest, cum Curator rebus tantum detur, non personæ, sicut tutor, & ideo in iis, quæ personam concernunt, Minorennis à Curatore non dependet, ut communiter notant DD. in l. puberes. ff. de V. O. & l. obligari. ff. de O. & A.

Nec refert III. Superior sit accipiens, an inferior: nam & Superior ab inferiore feudum accipere potest; quoad servitia tamen in hujusmodi feudo, maxime quando Ecclesiastici Prælati ab aliis Nobilibus feudum recipiunt, communiter est receptum, sub-vasallum constituere, qui à Domino investituram recipere, eique pro re data inservire debeat. arg. l. 14. ff. de Jurisdic. Schrader. de Feud. p. 4. c. 3. Vult. eod. ty. c. 4. n. 9. & 10.

Grandis semper fuit altercatio: utrum Clerici & Religiosi feuda acquirere, vel in eis succedere valeant?

Negativam colorare videntur speciosi textus in tit. 21. tit. 26. §. qui Clericus. tit. 30. & 36. in fin. Feud. 2. in quibus Clerici & Religiosi simpliciter, & absolutè feudorum incapaces pronuntiantur ex ratione, quòd denierint esse milites hujus sæculi, qui facti sunt milites Christi; quæ ratio eò magis in Religiosis obtinet, quò in perfectiori statu sunt constituti.

Affirmativam commendant textus in tit. 40. 30 §. fin. Feud. 2. & etiam c. 6. & 7. de Foro comper. ex quibus DD. communiter concludunt, Clericos & Religiosos bona in communi possidentes capaces esse feudorum, in primis si ea

ex primæva institutione Ecclesiasticæ dignitati annexa sint, prout in Germania Archiepiscopi, Episcopi, & Abbates feuda majora dignitatibus annexa possident. Fachin. lib. 7. *controv. c. 34. in fin.* Deinde si statuto, vel consuetudine receptum sit, ut Clerici præsertim sæculares, feuda, quæ ante Clericatum obtinuerunt, retineant, aut in iis succedant. Vult. lib. 1. *de feud. c. 9. n. 67.* Tertio si feuda sint franca, sive libera ab obsequio personali; vel si servitium sit tale, quod Clericus honestè obire possit; vel si reale duntaxat, v. g. pensio pecuniaria, non verò personale servitium debeatur, vel personale quidem, seu militare, sed quod per substitutum præstari possit. Rosenthal. *de feud. c. 30. num. 20. & 23.* In hanc sententiam inclinant Herman. Hermes in *Fascic. Fur. publ. c. 29. n. 24.* qui docet, S. Ordinis Equites v. g. S. Joannis Hierosolymitani, Rhodienses, Melitenses &c. die *Johanniter, Maltheser Ritter* / utut Regulares sint, feudorum nobilium capaces, & tanquam proximos agnatos ad successionem feudi antiqui admittendos esse: & P. Engel *h. t. n. 24.* qui tamen *in fine* subjungit, feudum, in quo Monasterium locò Religiosi succedit, solum ad vitam ejus penes Monasterium manere, eò verò mortuò ad Agnatos, vel Dominum directum redire.

- 31 Textus, qui contra hanc opinionem initio allegati sunt, accipi solent de feudis exigentibus obsequium personale, quod Vasallus præstare per se ipsum debet, & Clericali, ac Religioso statui repugnat. P. Engel *cit. n. 24.*
- 32 Specialiter feuda accipere prohibentur hæretici, apostata, excommunicati, banniti, rei, & filii reorum criminis læsæ Majestatis, aliòve publico crimine damnati, & unversim, qui honestè in Curia Domini stare non possunt per *tit. 37. Feud. 2.* adeoque etiam infames, & nati ex incestis, aut nefariis nuptiis arg. *l. 6. & anth. seq. C. de Incest, unpt.*

Borcholt. *de Feud. c. 5. ad fin.* Rosenthal. *l. 3. concl. 23.*

Modi, quibus feudum acquiritur, alii sunt inter vivos, alii mortis causa. Modi acquirendi inter vivos sunt investitura, & præscriptio. *Mortis causa* feudum acquiritur successione.

Investitura vernaculâ die Belehning/ est actus solennis, quò Dominus Vasallo fidelitatem promittenti feudum cedit. Et hæc in tantum est necessaria, ut eâ omisâ, quamvis Dominus rem immobilem in se feudum dare dicat, & alter re ipsâ rem talem Domino jubente occupet, tamen feudum non constituitur, sed res ejusmodi immobilis solum ad dies vitæ possideri queat, non autem ad hæredes accipiens transeat per textum expressum in *tit. 25. pr. Feud. 1.*

Est autem investitura alia *propria*, alia *abusiva*. *Propria* dicitur, quando Vasallus actualiter à Domino, vel ab aliquo illius commissario in possessionem civitatis, castri, fundi, vel alterius rei feudalis inducitur. *tit. 2. Feud. 2.* *Abusiva*, hodie tamen passim usitata est, quando Vasallo feudum absque corporali possessionis traditione solenniter ceditur, traditò vexillò, gladiò, hastâ, annulò, vel aliò signò locò ipsius rei *tit. 33. Feud. 2.* Harum utraque est modus acquirendi feudum arg. *tit. 25. Feud. 1. tit. 1. in fin. tit. 11. in pr. & tit. 33. in pr. Feud. 2.* licet ex abusiva investitus possessionem non statim adipiscatur; quâ tamen vacuâ cogitur Dominus illum immittere, nec præstando interesse liberatur. *tit. 3. §. fin. tit. 26. §. si facta Feud. 2.* Imò Vasallum propriâ autoritate eam vacuam ingredi posse, communis DD. opinio est, arg. *c. ex litteris, de Consuet. Borcholt. de Feud. c. 8. n. 11.*

Planè investitura non tantum in prima feudi constitutione desideratur, sed repetenda, & renovanda est, quoties vel Dominus, vel Vasallus moritur; alias si Vasallus ab hærede Domini

Domini Senioris, vel hæres Vasalli à Domino per se, aut per Procuratorem intra annum non petat investituram, ac de novo fidelitatem polliceatur, feudum amittet. *tit. 34. 40. & 55. Feud. 2.*

37 *Præscriptio* est præsumpta quædam investitura, ait enim Feudista: *Si quis per 30. annos rem aliquam ut feudum possederit, & Domino servitium exhibuerit, quamvis de ea re non sit investitus, præscriptione tamen 30. annorum se tueri potest. tit. 26. §. si quis per 30. annos. Feud. 2.* Requirit itaque ad hanc præscriptionem feudalem præter continuam possessionem, bonam fidem, & iustum titulum, primo possessionem 30. annorum. *Secundo* ut res illa tanquam feudum possessa sit. *Tertio* ut possessor à Domino requisitus feudalia servitia ei præstiterit. *Vult. de Feud. c. 9. v. 4.*

Sed num 30. annorum possessio ad præscribendum feudum quoque in rebus Ecclesiasticis sufficiat? in *controversiam* venit. Et licet textus *dicti tit. 26.* sit generalis, attamen cum iure utroque Civili, & Canonico actiones Ecclesiis, vel aliis locis venerabilibus competentes præscriptione 40. annorum duntaxat tollantur: *c. 4. de Præscript. Novell. 111. & novell. 131. c. 6.* neque contrarium iure feudali traditum sit, idem tempus in hac specie præscriptionis observandum videtur. *arg. tit. 1. §. strenuus. Feud. 2. Mynsing. cent. 4. obsv. 29. num. 3. Bronchi. de feud. c. 7. p. 3. n. 8. Rosenthal. eod. tr. c. 6. concl. 78. num. 7.* Quibus cum aliis se opponit *Vult. de feud. l. 1. c. 9. num. 8.*

Utrum feudum absque Domini consensu alienatum à tertio bonæ fidei emptore tempore saltem immemoriali præscribi possit? vide textus in *tit. 40. §. præterea tit. 55. & nos autem Feud. 2. & doctissime versat Rmus D. Christoph. Priggl. in Man. præct. de Appell. in additamento q. 2. per 102.*

38 *Successio* iure communi duplex est, testa-

mentaria scilicet, quæ ex testamento, & legitima, quæ ab intestato deferitur. *l. 1. 2. 3. & 8. ff. de Petit. hæred.*

Successio testamentaria regulariter in feudo locum non habet, adeo ut teste Feudista: *nulla ordinatio defuncti in feudo maneat, aut valeat. tit. 8. Feud. 1.* etiamsi à principe ista defuncti ordinatio confirmata sit, *arg. tit. 7. princ. & tit. 13. Feud. 1.* & Dominus, vel Senior feudi in istam dispositionem consenserit, nisi agnati quoque, de quorum præiudicio agitur, consensum suum Vasallo accomodaverint. *Curt. Junior de Feud. p. 4. n. 127. & seqq.* quamvis pro anima, & ad causas pias de feudo Vasallus disposuerit, *tit. 9. §. donec. Feud. 2.* idque in tantum, ut ne quidem æstimationem feudi relictæ hæres legatario præstare teneatur: cum tali re legata, cujus nullum est commercium (quemadmodum in præsentī feudo, *tit. 52. & 55. Feud. 2.*) nec æstimatio ejus debeat. *l. 39. in fin. ff. de Legatis 1.* Excipitur feudum merè hæreditarium, de quo testari posse Vasallum, nemo dubitat, cum iure purè hæreditario in eo succedatur. *Vult. lib. 1. feud. c. 9. n. 74.*

Ad successionem ab intestato (quæ potissi-³⁹ mum in feudis obtinet) primo loco & ordine etiam iure feudali vocantur descendentes, seu liberi defuncti vasalli, tam sui, quam emancipati. *tit. 1. §. 1. Feud. 1. tit. 11. in pr. Feud. 2.* ita ut si plures sint ejusdem gradus, succedant in capita, seu partes æquales, adeo ut nulla parentum inæqualis dispositio subsistat etiamsi Dominus consentiat. *tit. 8. feud. 1.* si verò concurrant liberi diversi gradus, puta filii, & nepotes, hi cum illis iure representationis admittantur in stirpes. *d. t. 11. feud. 2.*

Adoptivi tamen, ut & naturalis, licet po-⁴⁰ stea fiant legitimi ad successionem feudi non admittuntur. *§. adoptivos, & §. naturales 2. feud. tit. 26.* nisi per subsequens matrimonium fuerint legitimati. *Gail. 2. obs. 141. n. 2.*

Bb

Myn-

Mynsing. cent. 5. observ. 52. Penitus autem à successione feudorum remouentur filia, imò & descendentes ex iis, quamvis sint matres. §. hoc autem notand. 1. Feud. 1. §. filia verò 1. feud. tit. 8. & 2. feud. tit. 36. licet feudum francum, aut emptitium fuerit. Gail. 2. observ. 150. Mynsing. cent. 5. observ. 73. Fachinæus 7. controu. 37. Excipitur feudum fœmineum tit. 30. & 50. feud. 2. & feudum, in quo pacto speciali cautum, ut fœminæ in eo succedant. §. hoc autem. tit. 1. feud. 1. Sed nec in his fœminæ locus patet, donec Masculus superest ex eo, qui primus de hoc feudo fuerat investitus. tit. 17. §. non etiam feud. 2. semel tamen per masculum exclusa, propterea perpetuò pro exclusa habenda non est, non obstante textu in e. 1. §. quin etiam. 1. Feud. tit. 6. qui dicto textui 2. Feud. 17. concordandus est; prout solidissimè demonstrat Clariss. D. Ernest. Frid. à Someting. Collega meus Collendissimus in semicent. controu. illustr. decade. 5. contr. 4. Mynsing. cent. 5. observ. 74. Hart. Pistor. lib. 2. q. 36. n. 5. & seq. Dissentit. Casp. Klock tom. 2. consil. 3. cum innumeris n. 37. ciratis.

41 In secundo successione ab intestato ordine deficientibus liberis iure communi ascendentibus, seu parentes utriusque sexus vocantur. Novell. 118. c. 2. at iure feudali horum vix ulla habetur ratio, eò quòd feudum accipiens sibi, suisque liberis, non parentibus prospexisse censeatur. tit. 50. Feud. 2. Excipiunt tamen Doctores aliquot casus, in quibus liberis defunctis parentes in feudis succedunt, ut primò si filius ob parentis benè merita sit investitus. Corvinus synops. iur. feud. lib. 2. tit. 4. in fin. Secundo, si Pater favore filii, ut is investiretur, feudo suo renuntiaverit, & filius vivo Patre sine descendantibus moriatur. tit. 34. Feud. 2. Mynsing. cent. 3. observat. 93. Tertio, si avus consentiente filio feudum in nepotem transtulerit. Rosenthal. de feud. c. 7.

concl. 14. n. 7. Quarto, si in nova investitura expressè ita cautum fuerit. d. tit. 84. Feud. 2. Quintò, si consuetudine speciali, aut statuto loci ita receptum sit. Sextò, si feudum sit merè hæreditarium. 2. Feud. tit. 48. Rosenthal. d. concl. 14. n. 22. ubi n. 24. cum Schradero tradit, quòd in casu, quo parens in feudo succedit, cum illo & fratres defuncti admittantur juxta d. Novell. 118. c. 2. siquidem iure feudali nullibi contrarium constituitur, scriptà proinde lege utendum per tit. 1. Feud. 2.

Tertius, imò secundus ordo in feudis succedentium, liberis deficientibus est Collateralium; quos inter primò locò succedunt fratres defuncti, siue germani sint, siue consanguinei, non autem uterini: cum in feudis sola agnatio spectetur. tit. 11. Feud. 2. Gail. 2. observ. 151. cum fratribus porro reliquorum fratrum defunctorum filii concurrunt, succedentes cum patris suis in stirpes secundum Jus representationis. d. e. 11. Feud. 2. Si autem sint soli fratrum liberi, absque concursu patruorum, non in stirpes, sed omnes in capita succedunt: non enim iure representationis veniunt, sed quilibet iure proprio per d. Novell. 128. c. 3. Deficientibus fratribus, eorumve liberis successio devolvitur ad ceteros collaterales, qui in feudo paterno infinitum admittuntur, salvà tamen gradus prærogativà tit. 1. §. 4. in fin. Feud. 1. tit. 11. & 50. Feud. 2. secus si feudum sit novum. tit. 8. §. 2. tit. 14. & 20. Feud. 1. §. VII.

Materia, seu Objectum feudi sunt res, in quibus constituitur; constitui autem potest in rebus immobilibus, & æquipollentibus, ex quibus perpetuò fructus colligi possunt sine dominii directi consumptione. tit. 1. in fin. Feud. 2. siue propriæ sint, siue alienæ. tit. 3. & 8. Feud. 2. agris itaque, silvæ, castra & quæcunque bona immobilia, item etiam jura &

& jurisdictiones, quæ immobilibus accen-
sentur; velut jus decimandi, jus venandi &c.
relicta in feudum dantur. Imò & census pen-
siones, ac redditus annui: qui quoad hoc im-
mobilibus æquivalent.

§. VIII.

Formam feudi Hattyserus in *Anal. Juris*
Feud. c. 9. constituit potissimum in *petitione*
investituræ, in *ejus solemnitate*, & *fidelitatis*
Sacramento.

Petenda est *investitura* juxta dicta n. 36.
tam in novo, quam in antiquo feudo. In no-
vo tempus eam petendi est arbitrarium, adeo-
que Vasallus expectare debet, donec à Do-
mino ad eam accipiendam vocetur. Welen-
bec. *de Feud. c. 7. n. 2.* Vult. *c. 7. n. 21.* Quòd
si Dominus sit in mora vocandi, potest vasal-
lus ultrò se offerre ad juramentum fidelitatis.
Vult. *d. l. Borcholt. c. 7. n. 29.* Si autem
vasallus ter citatus, congruè terminò septem,
vel decem dierum interpositò, ad curiam Do-
mini non venerit, feudo caret. *tit. 22. &*
24. §. 1. Feud. 2. In antiquo autem reno-
vationem investituræ vasallus vel per se, vel
per Procuratorem reverenter, ac humiliter
petet intra annum, & mensè à die, quo
primum sciverit, talem mutationem incidisse,
alioquin feudò cadet. *t. 24. 40. §. 2. &*
n. 55. in fin. Feud. 2. Et hoc tempus Domi-
nus invito vasallo minuere, & coarctare ne-
quit, licet cum ejus consensu prorogare possit
per l. 74. 75. & 186. ff. *de R. F.* Vult. *d. c. 7. n. 63.*

Solemnitas investituræ consistit in eo: primò,
ut investiens in re præsentis constitutus, aut
verò extra illam traditò signò quòdam loco
rei, ut baculo, annulo, ense, hastà, chirothecà,
aut libro dicat investiendo: *ego te investio de*
hoc pradio, ut illud in feudum habeas. arg.
tit. 2. pr. Feud. 2. In Imperio nostro feuda
regalia Ecclesiasticis, qui sunt Principes, per
sceptum; secularibus vero per vexillum, &
hodie locò vexilli per ensen conceduntur.

Unde nata nomina *Fahnen* und *Scepter*
Lehen. Hermes in *Fasc. Jur. publ. c. 18. n.*
68. Deinde ut adhibeantur idonei testes ad
minimum duo, qui liberi sint, & masculi, &
quidem Pares curiæ, id est, convasalli. *tit. 32.*
in fin. Feud. 2. Vult. *de Feud. c. 7. n. 27.* qui
si absint, citandi, ac expectandi sunt certo
tempore per *tit. 33. Feud. 2.* si verò non com-
paruerint, investitura coram extraneis expe-
diri poterit, ac si Dominus nullos Pares curiæ
haberet. *tit. 3. §. quod autem Feud. 2.* Quæ
ita in feudo novo, & sæculari procedunt: an-
tiqui enim investitura coram extraneis; *dict.*
tit. 31. §. de veteri Feud. 2. Ecclesiastici
tam coram extraneis, quàm Paribus curiæ fie-
ri potest. *tit. 26. §. hac omnia. Feud. 1.*

Per *Sacramentum*, seu *juramentum fidei-*
tatis vasallus ad tuitionem vitæ Domini, fa-
mæ, & bonorum ejus adversus omnes se ob-
liget, oportet. *tit. 5. 6. & 7. Feud. 2.* Ex-
cepto Imperatore, vel Rege: *d. tit. 7.* Do-
mino antiquiore: *tit. 28. in fin. Feud. 2.* item
Patre. Zalus in *Epit. Feud. p. 7. n. 20.* Et li-
cèt hoc juramentum investituram demum se-
quatur, *tit. 4. & 7. in fin. Feud. 2.* tamen adeò
necessarium est, ut, nisi specialiter investito
remissum fuerit, investitura illi non intelliga-
tur facta, si fidelitatem vel per se, vel per pro-
curatorem mandatò speciali instructum face-
re recuset. *tit. 3. in fin. Feud. 2.* Nisi vasal-
lus adhuc sit impubes: hic enim neque per
se, neque per alium fidelitatem facere cogitur
donec major factus fuerit. *tit. 25. §. si minori.*
Feud. 2. sicut & ad ejus exemplum furiosi, &
similes fatui excusantur. Vult. *de feud. c. 7.*
n. 37. §. IX.

Finis feudi est vel ultimus, vel interme-
dius. Ille est Reipublicæ commodior defen-
sio, & familiarum, maxime illustrium, con-
servatio. Hic est privata utilitas tum Domi-
ni, ut sibi fide devinctum habeat vasallum,
in quem beneficium contulit. *tit. 5. Feud. 1.*

tit. 28. Feud. 2. tum vasalli, ut is beneficio cum suis fruatur.

§. X.

48 *Effectus feudi alii Dominum, alii Vasallum respiciunt, & utrique vel personam, vel rem in feudum datam*

Effectus feudi respectu Domini persona est ejusdem obligatio ex constitutione feudi descendens: obligatur autem I. ut vasallum præstita fidelitate in vacuam possessionem inducat. 2. Feud. 26. II. Ut ob moram, quam in tradendo feudo commisit, vasallo omnem utilitatem præstare debeat. 2. Feud. 7. III. ut vasallo præstet evictionem, siue sciens, siue ignorans in re aliena eum investiverit. 2. Feud. 8. modò lite pendente à vasallo ad se defendendum citatus fuerit. 2. Feud. 25. & vasallus tempore investituræ feudum esse rem alienam nesciverit. d. tit. 8. & tit. 25. IV. Dominus vasallo sub poena amittendæ proprietatis reciprocam fidelitatem (non tamen juratam) debet, & proinde neque injuriâ afficere, accusare, aut feudo illum sine causa privare. 2. Feud. 6.

Effectus feudi à parte Domini, qui rem in feudum alteri datam contingit, consistit in administratione juris Domino competentis: nam Dominus proprietatem, seu Dominium directum rei feudalis retinet. tit. 23. §. ult. Feud. 2. ita ut nec pacto effici possit, ut directum feudi dominium in vasallum transeat. tit. 8. & quamvis & d. tit. 23. Feud. 2. Zafius in Epit. jur. feud. p. 2. n. 8.

49 *Effectus feudi à parte Vasalli, ejusque personam concernens stat præcipuè in exhibitione reverentiæ, & obsequiorum. tit. 6. §. 1. tit. 36. §. quomodo. Feud. 2. Et verò debita gratitudo exigit, ut Dominum tanquam Benefactorem revereatur, eique obsequatur in eo, quod ratione feudi ab ipso petit, & ipse promisit. Hinc si vasallus violentas manus injiciat, aut gladium stringat, etiam non secuto*

vulnere: si veneno, aut alio modo Domino insidias struat: si domum, aut Castrum Domini vi ingrediatur: si fœdus & amicitiam cum hostibus Domini ineat: si Domini arca na dolo malo revelet: si Dominum ipsum, aut feudum abneget: si Dominum de crimine capitali accuset, aut famosâ quâdam actione pulset: si cum uxore Domini adulterium committat, aut filiam, neptemve, vel nulum vitiet, vel quamcunque gravem læsionem Domino in honore, aut bonis inferat, siue directè siue per consequentiam, feudum amittit, idq; ad Dominum revertitur. tit. 5. tit. 17. tit. 21. Feud. 1. tit. 3. tit. 5. tit. 6. tit. 7. tit. 17. tit. 24. §. fin. tit. 26. §. si vasallus. Feud. 2.

Effectus feudi respectu vasalli ratione rei in feudum data est, quòd vasallus consequatur utile rei dominium ipsius rei feudalis. tit. 8. §. rei autem Feud. 2. Potest itaque rem feudalem liberè administrare, & frui, & omnia ea facere, quæ meliorem, non autem deteriorem reddunt feudi conditionem. tit. 8. §. rei & §. contrario. Feud. 2. alienare tamen feudum sine consensu Domini, si novum; vel etiam Agnatorum, si paternum sit, nequam potest. tit. 1. §. cum verò tit. 8. & 13. Feud. 1. tit. 14. 18. 26. §. Titius. & 30. Feud. 2. Et si defacto alienet, non solum alienatio invalida est, sed etiam alienans subsecutâ traditione præter pretium quoque feudum perdit, totum, si totum alienavit; partem, si partem. tit. 18. §. 2. & 55. Feud. 2. Clarus §. feudum q. 31. & 35. quia vasallus taliter alienans Dominum contemnere videtur. tit. 24. §. fin. Feud. 2. Et hoc procedit non solum de venditione, sed quocunque actu, quo Dominium, vel jus reale, siue titulo oneroso, siue gratuito in alterum transfertur. tit. 8. tit. 9. tit. 24. §. similiter tit. 40. §. præterea tit. 52. & 55. Feud. 2. Quapropter Vasallus feudum nec oppignorare, nec hypothecare potest. tit. 9. §. 2. & 55. Feud. 2. nec donare. d. t. 9. §. donare. Feud. 2.

neque in dotem dare, nisi ipsa Mulier in dotem concedat, *d. tit. 9. §. donare & tit. 13. Feud. 2.* nec permutare, *d. tit. 55. Feud. 2.* nec in emphyteum concedere, *d. tit. 9. §. donare, & tit. 55. Feud. 2.* nec in solutum dare, *d. tit. 9. §. 52. & 55. Feud. 2.* nec testamento relinquere, aut legare, *tit. 8. Feud. 1.* Hæc verò omnia potest cum consensu Domini directi expresso, aut saltem tacito, *tit. 13. §. fin. Feud. 1. Rosenthal de Feud. c. 9. concl. 26.*

§. XI.

11 *Contraria feudi sunt modi, quibus dissolvitur, & semel constitutum amittitur; id quod contingit vel ex persona Domini, vel ex persona Vasalli, vel ex re ipsa.*

Ex persona Domini feudum finitur, si ad eum statum perveniat, ut nullo existente propinquo fiscus eidem succedat: quippe hic Vasallus præfertur, consequenter cessat possidere jure feudi, ac impostum suo jure, tanquam allodium, atq; eum freyegenes Gut / possidet. Vult. de Feud. c. 11 n. 7. Sine dubio ideo: quia dominium directum non fuit sepatatum & reservatum fisco, sed propinquis tantum, consequenter his deficientibus consolidatur cum dominio utili penes Vasallum existente.

12 *Ex parte Vasalli finitur I. si moriatur absque hæredibus feudilibus, illis scilicet, qui de jure succedere possunt: tunc enim feudum Domino aperitur, id est, cum dominio directo consolidatur. 1. Feud. 18. 2. Feud. 15. & 26. II. Si feudum refuset, seu renuntiet. Vasallus namque pro lubito dominium utile Domino etiam invito iterum cedere, & resignare potest. 2. Feud. 38. propterea: quia feudum est beneficium præcipue in favorem Vasalli concessum, cui proinde liberè renuntiandi potestatem tribuit l. 29. C. de Pañ. Dil. sentit Panorm. in c. 1. h. t. arg. l. 5. C. de O. & d. Sanè si extraneo cedatur, consensus Do-*

mini interveniat, oportet, cum talis refutatio sit alienationis species. Struv. S. F. F. c. 12. aphor. 14. & c. 13. aph. 1. & seq. III. si Vasallus faciat id, quod de jure non est faciendum, puta, si invito Domino rem alienet, vel si in Dominum delinquat, & feloniam, seu ingratitude directè, vel indirectè in eundem admittat juxta *jur. a. n. 49. citata.* IV. si omitat, quod est faciendum, ut si Vasallus debita servitia recuset: si Dominum in acie deserat: si gravem jacturam, quæ Domino imminet, sciens non avertat: si intra annum & diem investituram non petat: si per longissimum tempus dominium utile negligat, Struv. S. F. F. c. 10. aphor. 9. n. 3.

Ex ipso re feudum extinguitur, si res feudalis incendio, casmate, aut belli calamitate pereat. Ratio ex natura ususfructus petitur: quia non tantum merus ususfructus est, sed dominium in feudo, igitur non sicut ususfructus ædium cessat eis exultis. §. 3. Inst. de Usufr. sic & jus feudi, sed remanet illud in area jure domini, ac in ipsa area. Struv. in Syntag. Jur. feud. c. 15. aph. 4.

TITULUS XXI.

De Pignoribus, & aliis Cautionibus.

DEnique quoddam *jus in re* transfertur per pignora, de quibus, ut & de Cautionibus h. t. agitur.

Pars I.

De Pignoribus.

SUMMARIA.

1. 2. 3. Pignus, quid nominis? 4. quid rei? 5. usq; 13. quotuplex? 13. Quæ origo? 14. 15. A quibus? 16. usque 22. & in quibus rebus constituitur? 22. Assignatur forma pignoris. 23. Quid

Bb 3